

KMETOVOALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe  vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pire, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.


Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah števil. 5.

Št. 3. V Ljubljani, 15. februarja 1889. Leto VI.

Obseg: † Cesarjevič Rudolf. — Perutništvo. — Semenski krompir. — Nov stroj za robkanje turščice. — Kdaj je najbolje les sekati? — Razne reči. — Vprašanje in odgovori. — Gospodarske novice. — Inserati.

† Cesarjevič Rudolf.

 esreča, katero komaj pojмимо, zadela je s smrtjo našega ljubljenega in nadepolnega cesarjeviča visoko cesarsko obitelj in ž njo domovino ter narode. V najmanjši oddaljeni gorski vasi ni srca, ki bi ne čutilo bolesti o nenadomestni izgubi! Vsaj pa tudi nima noben stan toliko vzroka tugovati nad to izgubo, kolikor kmetski, ker ta je ravno vsled posesti najtrdneje povezan z domovinsko vezjo, on je korenina narodnemu deblu, ki oddaja svoje snovi meščanškemu življu, ter je tako najmočnejša podloga človeški družbi.

Poleg pridnosti in varčnosti je naravoslovna veda edina podloga kmetijskemu napredku. Ako imamo v čislil visoko izobraženost umrlega cesarjeviča ravno v tej stroki človeške vede, ki je bila taka, kakeršne ni še nikdar imel noben prestolonaslednik, potem si šele moremo misliti, kako velik zaščitnik kmetskega stanu bi bil kedaj postal cesarjevič na prestolu svojih očetov, in to tem bolj, ker je vsled visoke modrosti svojega cesarskega očeta moral poslušati v svoji mladosti poseben kmetijski tečaj, in ker mu je bilo bivanje v prosti naravi najslajše razvedrilo o počitku od svojih obilih dolžnosti.

In kdo se ne spomina lepih besed, katere je govoril dvajsetletni cesarjevič ob srebrni poroki premilega našega vladarja, ko so se zbrali zastopniki kmetijskega stanu in kmetijskih društev l. 1879. na Dunaji, da čestitajo ljubljenu vladarju svojemu. Predsednik goriškega c. kr. kmetijskega društva grof Coronini poudarjal je v svojem

nagovoru do cesarjeviča, „da je kmetijstvo najvažnejši temelj pravdnostnemu, družbenemu in državnemu redu, da je kmetijski stan tisti, ki sestavlja države in jih ohranjuje, in da je on tist, ki plete najlepšo vez, vez ljubezni do domovine.“

Na ta nagovor rekel je cesarjevič: Jaz poznam pomen kmetijstva za Avstrijo ter važnost in poklic kmetijskih društev za našo lepo domovino v vseh njenih delih. Z veseljem in ponosom hočem biti tolmač Vaših čutov pred prestolom.

In danes je mrtvo to blago, za naravo in vedo toliko vneto srce, in na naših ustnih bere se le ena želja: Bog ohrani in obvaruj še mnogo let ljubljenege našega vladarja, da z modro roko pomaga usodi naše domovine, katere moč in sreča sta v taki tesni zvezi z uspehom kmetijstva.

Perutnistvo.

Spisuje Josip Lenarčič.

II.

V zadnji številki „Kmetovalčevi“ smo pod tem naslovom govorili o perutnistvu v obče, danes pa si usojamo častite čitatelje opozarjati na razne podrobnosti. Bodi mi torej dovoljeno pisati najprej o raznih vrstah perutnistva, katero hočemo razdeliti v 3 vrste, namreč:

- I. v rejo kokoši in njih sorodnikov,
- II. „ „ vodnih ptic,
- III. „ „ golobov.

Ker je le prvi dve vrsti v poštev jemati, ako se oziramo na korist perutnistva, zato bodemo le govorili o njiju. Golobja reja je le prijetna zabava, katera le redkokedaj donaša kaj dobička.

I. Kokoši in njih sorodnike delimo:

- 1.) v prave kokoši,
- 2.) v pure,
3. v papigatke (Perlhühner),
- 4.) v pave,
- 5.) v fazane,
- 6.) v razne poljske kokoši.

II. Vodne ptice delimo:

- 1.) v race,
- 2.) v gosi,
- 3.) v lobode.

Vsak pododdelek ima toliko zastopnikov, da bi porabil preobilo prostora, ako bi hotel vsakega posebe opisovati, tudi bi sigurno častitim čitateljem prehitro zmanjkalo potrpljenja. Hočemo se torej držati le glavnih zastopnikov, kateri bolj ali manj izražajo tudi lastnosti svojih bližnjih sorodnikov.

I. Prave kokoši.

Pri razdelitvi pravih kokoši na razna plemena so merodajne oblika života, oblika in barva nazih delov kakor nog, grebena, ušes in podbradkov, oblika, barva in obris perja. Marsikdo častitih čitateljev si bode mislil: Kokoš je kokoš. Razločeval jih bode k večemu po peresni barvi v bele, črne in pa pisane. Tudi pri drugih vrstah domačih živali, n. pr. pri konjih mnogi kmetovalci ne ločijo plemen drugo od drugega, ampak poznajo le „šimeljna“, „prama“ in „šeka“. Koliko je kmetovalcev, ki ne ločijo arabskega konja od angleškega, noriškega ne od Valonca i. t. d., pa kolika razlika za strokovnjaka ne le glede zunanjih znamenj, ampak tudi glede porabe.

Kakor je ista pasma konj raznih barv, tako so tudi kokoši. Le malo jih je, katere so strogo ene barve, tako imamo n. pr.

črnih od naslednjih pasem: Domače navadne, golovratke, hamburške, Španjolke, Minorke, laške, la flèche, Cochin, Langshan itd.

belih: Navadne domače, Španjolke, laške, Minorke, Dorking, crève coeur, Cochin, la flèche, Langshan itd.

rumenih: Domače, golovratke, laške, Cochin itd.

sivih: Domače, Španjolke, laške, Breda, la flèche, Brabant,

kukavično pisanih: Domače, Dominique, hamburške, andaluzijske, laške, Dorking, Cochin, Plymouth-Rocks, Bantam itd.

pikastih (Lack): Bergijski pevci, Hamburg, Brabant,

zlatorumenovratnih: Angleški boritelji (Kämpfer), Malajci, Phönix itd.

srebrnovratnih: Temni Brahma, Dorking, Phönix itd.

beločrno pisanih: Svetli Brahma, Brabant, Chabo,

belordeče pisanih: Angl. boritelji, Yokahama.

beločrno grabasti: Houdan, Chabo in razni pritlikavci.

Izkušeni kokošerejci lahko vzrede malo da ne od vsake pasme kokoši raznih barv, ker pri obilem številu mladih piščet dobi se uže slučajno katero, ki se mu nagiblje barva bolj na to ali ono. Ako se potem tako pišče rabi za plemo, doseže se z vstrajnostjo zaželena barva zlasti, ako imamo petelina in kokoš, ki nagibljeta na zahtevano barvo. Ako tudi nismo v prvem rodu smotra še dosegli, pa ga bodemo v 3. ali vsaj v 4. rodu. Navadno mladiči bolje izražajo posebnosti, katere je bilo pri starših komaj opaziti. Temu omenjenemu prirodnemu zakonu se je slavnim angleškim živinorejcem najbolj zahvaliti na svojih uspehih. Slavni učenjak Darwin opisuje v svojih zanimivih spisih, na katere častite čitatelje opozarjam, prav na drobno te plemembe.

Nagi deli kokošjega života so, kakor sem prej omenil, razno veliki. Oglejmo si na pr. noge.

Navadno imajo kokoši po 4 parkeljčke. Trije so obrnjeni naprej, eden pa nazaj, brez ozira na petelinovo ostrogo, le pasmi Houdan in Dorking imata po 5 parkeljcev, in sicer 3 naprej, 2 pa nazaj obrnena. — Pri pasmi Houdan opazujem peti parkeljček prav redno. To lastnost pa povzemajo po Houdan pasmi prav pogostoma

mešanice od njih, ako uže ne na obeh, pa vsaj na eni nogi. Pri čisti Houdan pasmi pa opazujem prav mnogokrat, da se k petim parkeljcem pridruži še šesti, tako da moramo omenjeno lastnost smatrati za karakteristično pasme Houdan.

Ako si pa ogledamo greben, opazili bomo na njem zopet jako različnih oblik. Tako nahajamo na pr. enoten greben pri pasmah: Domače kokoši, Bresse, Dorking, Cochin, Plymouth-Rocks, Langshan, boritelji angl., zlasti pa prav velik razvit pri laških in Španjolih. Pri teh pasmah je mnogokrat greben tako velik, da se poveša na eno stran.

Enotni greben se mnogokrat podvoji in potroji. Prvi ni karakterističen nobeni posebni pasmi, pač pa drugi, katerega nahajamo le pri Brahma bodisi katere koli barve.

Listnati greben nam kaže posebno obliko, ki se le redko nahaja. Obstoji namreč iz dveh listov, katera sta kljuna na podaljšku vzrasla na skupni temeljni črti, od katere se pa potem nagibljeta na obe strani, tako da sta njihova zgornja robova najbolj oddaljena drug od drugega. Videti je tak greben, kot bi imel človek pred sabo odprto knjigo, obstoječo iz dveh rdečih listov, na sešitku te knjige pa raste po konci mala rdeča jagoda, ki deli lista.

Tak greben videti je le pri pasmi Houdan, katera ima razen opisanega grebena še lepo čopko.

Rožičkasti greben. Francoski pasmi la flèche in crève coeur imata poseben greben iz dveh rdečih rožičkov. Kdor je kedaj videl te kokoši, ki so navadno črne barve, vzkliknil je nehote, da so to mali hudički, zlasti pa prva, ki nima nikake čopke, in jej le dva rdeča rogova molita po konci.

Rožni greben: Zanimiv je greben pasme hamburške in Bantam, ki je podoben razcveti vrtnici, katera se proti zadnji strani zožuje v majhen podaljšek.

Omeniti hočem le še grebena pasme Breda, ki ima nad kljunom le prav majhno rdečo čašico.

Ako torej opazujemo poleg navedenih oblik grebena in perja še ušesa in podbradke, ki so tudi prav mnogovrstnih oblik in barev in niso brez vse koristi — tako na pr. dolgi podbradki pasme La Mans rabijo kot izvrstna delikatesa — imamo dovolj podatkov za razločevanje raznih pasem.

Pri podrobnem opisu posameznih pasem omeniti hočem najprej naših

domačih kokoši.

Ako bi hotel popisati domače kokoši, bilo bi to pač neuspešno, kajti razlikujejo se tolikanj druga od druge, da bi popis ene njih vrst sigurno se ne ujemal s popisom kake druge vrste. Nahajamo jih vseh mogočih barev, bodisi glede perja, bodisi glede naziv delov. Vsaka dežela ima tu kako posebnost. Oporoziti hočem na pr. na „štajarske kopune“, vendar pa njih lastnosti niso tolikanj stalne, da bi jih mogli uvrstiti med posebne pasme. Splošno bi mogli reči: Katera ni pasemska kokoš, je domača kokoš. Ujemajo se le v tem, da glede plemenjenja hitro dozorevajo. Mladi petelinčki so komaj dobro opuščeni od koklje, pa uže letajo za vsemi kokošmi po dvorišči, zato pa navadno ostanejo le prav majhni. Kokoši nesejo majhna jajca, po 40, največ po 45 gramov težka, vendar pa pogostoma. Jajca imajo to prijetno lastnost, da so večinoma vsa oplojena. Ob sebi se razume, da tako ni vselej, na pr. ako je na dvoru kakih 20—30 kokoši, a med njimi en sam petelin, gotovo ne bodo vsa jajca oplojena, kajti po skušnjah pristoji enemu petelinu le kakih 6—10 kokoši. Do-

mače kokoši so jako utrjene glede podnebnih razmer. Mladi piščanci se hitro popolnoma pokrijejo z gostim perjem. Potrebneža živeža si skoro vsega iščejo same.

Žal da se je to domače pleme le malo kje v svojih prvotnih lastnostih ohranilo. Nepremišljeno slučajno mešanje z raznimi pasemskimi kokošmi, katere pa niso imele za kmeta ali sploh za gospodarstvo nikake vrednosti, ampak so služile le „sportu“, na pr. s Cochin ali po domače s kinezaricami, katere so se gospodinjam prikupile vsled svoje velikosti, popačilo je domače pleme prav zelo. Mešanci taki so zgubili prav mnogo prvotnih dobrih lastnosti domačih kokoši. Jajca niso postala vsled mešanja nič večja, le njih število se je skrčilo, ker so mešanice kaj rade podedovale od Cochin lastnost, da so skoro vse leto neprenehoma kločile. Pa tudi meso se vsled tacega mešanja nikakor ni zboljšalo; ako ga je bilo malo več, postalo je pa bolj pusto in trdo.

V novejšem času, ko se kokošerejci izdatno pečajo z vzgojevanjem novih pasem, obrnili so nekateri svojo pozornost posebno na domače kokoši. Po raznih razstavah kokošjih vidimo navadno v programih razpisana darila za posebno lepe, oziroma dobre domače kokoši.

Prej omenjene njih dobre lastnosti pa je v resnici vredno v čisljih imeti. Z umnim izločevanjem najlepših, največih živali enega gnezda ali taci, katere kažejo potrebno lastnost, in s plemenjenjem med sabo dalo bi se prav mnogo doseči v povzdigo domačih kokoši. Prav mnogo je tu odvisno od zgodnjih spomladnjih gnezd, kajti kokoši, katere so se zgodaj izvalile, recimo meseca marta ali aprila, imajo mnogo prav lepega časa, da dorastejo popolnoma do mokre jeseni, ter dobro prebijajo mrzlo vlažnost, ki je najbolj škodljiva kokošim. Take kokoši prično hitro nesti, navadno še tisto jesen ali pa prav zgodaj spomladi in tudi še po zimi, ako nimajo premrzlega prenočišča. Kar je izvaljenega po meseci majniku, najbolje je odločiti za nož.

Domače kokoši dado se pa prav zelo zboljšati z umnim križanjem s takimi pasemskimi kokošmi, katere imajo lastnosti, kmetu koristne. Take so n. pr. laške, Španjolke ali Houdan, ki se odlikujejo s tem, da nesejo prav obilo velicij jajc. Tako so mi n. pr. Houdan kokoši nesle poprečno po 75—80 gr. težka jajca in izjemoma mnogokrat tudi po 100 gr. Za živež niso izbirne in si ga mnogo same poiščejo.

Glede križanja domačih kokoši z Houdan imam mnogokušenj, katere so me privede do prepričanja, da take mešanice prav izvrstno neso. Najboljši dokaz mi je to, da jih nahajam po vsej okolici svojega kraja. Večkrat imam priliko videti jih pri raznih kmetijah, kajti njih karakteristična barva opozarja me uže od daleč na nje in pri natančnem opazovanju videti je še v poznejših generacijah onih 5 parkeljcev. Ker prej ni imel nihče teh kokoši v moji okolici, predno jih nisem jaz udomačil, prepričan sem, da so vse sorodne z mojimi kokošimi. Saj so pa tudi vsako leto za jajca tega plemena in njih mešanice prav pridno povpraševali.

Semenski krompir.

Ob današnjih slabih časih mora kmetovalec na vse načine izkušati, da si pridobi večih dohodkov. Ž njivo si pomaga, če jo bolje obdeluje in z boljšim semenom poseva. Nakup boljšega semena je pa kaj kočljiva reč, ker dostikrat je kmetovalec kupivši novega semena le goljufan, ker dobi seme, ki je časi manj vredno nego njegovo domače. Resnično je pa vendar le, da je dobiti

semena, ki bolje in obilneje pljenja nego domače. Žalibog je le težko dobiti takega semena. A kmetijska družba posreduje uže več let, in sicer kar se tiče krompirja. Krompir je za naše razmere iz mnogih vzrokov prevažna kmetijska rastlina, in ravno tu je izmed tisoč priporočenih vrst težko izbrati takih, katere so v resnici boljše od naših domačih. Kmetijska družba prideluje uže nad trideset let semenski krompir, kupuje pa vse priporočane nove vrste in slednjič oddaja posestnikom le tiste vrste, ki so v resnici izvrstne in ki dajo boljši in večji pridelek nego domače. Tudi letos ponuja kmetijska družba semenski krompir izkušeno najboljših vrst, o katerih se je vsaj ona na svoji slabi, prodasti zemlji prepričala, da niso le dobre, ampak tudi izvrstne.

Kmetijska družba ima na prodaj naslednje vrste semenskega krompirja: Rubin, zgodnji rožnik, zborovski, Oneida, Darling, belo kraljico, magnum bonum, Sholmaster, Rambousek in unikum.

Cena je za 100 $\frac{kg}{g}$ udom c. kr. kmetijske družbe 2 glđ. 50 kr. (torej ceneje nego v Ljubljani na trgu), neudom pa 3 glđ.

Naročila vzprejema opravništvo poskusnega dvora v Ljubljani na Poljanah v živinozdravnici.

Nov stroj za robkanje turščice.

Podoba 5. v današnjem listu kaže obliko in porabo tega novega stroja, kateri 4 do 5 hektolitrov turščice v eni uri porobka.

Stroj je tako preprost in po ceni, da bode gotovo kmalu izpodrinil vse druge take veče in draže. Delo tega stroja je pa ravno tako na tančno kakor velikega in dragega stroja. Sestavljen je pa iz dveh delov, eden se pritrdi na zaboj, v katerega pada zrnje, drugi se pa suče.

Med sukanjem primejo v obliki polževke narejene grče turščični storž

(klas) in ga potegnejo brez vsake pripomoči v stroj. Kakor hitro je storž obrobkan, in to brez poškodovanja katerega koli zrna, zažene ga stroj sam ob sebi v stran. To je prednost, katere nima dosedaj noben ročni stroj.

S tem strojem moreš robkati sveže pa tudi suhe storže, tanke in debele, ker se grčasto kolo samo od sebe zmika ali razmika. Gonijo pa stroj lahko tudi otroci, tako malo moči potrebuje. Ako se kateri del zlomi, kupiš ga lahko v prodajalnici. Take stroje prodaja po 5 glđ. brez zaboja Andrej Druškovič v Ljubljani na mestnem trgu.

Kdaj je najbolje les sekati?

Da je les po zimi posekanih dreves bolj trden in trpežen mimo po leti posekanega, to je sploh znano; ali manj znano je, da tudi vsak po zimi sekan les ni v

trpežnosti enak, in zakaj ne? — Časnik „Hamburger Gartenzeitung“ poroča o izkušnjah, pred več leti napravljenih v Brnu v Švici. Tako na priliko so se smreke enako debele, enako stare, enako zdrave in na istem kraju rastoče, pa meseca januarija posekane, za 12 odstotkov manj močne izkazale, ko so jih obložili z enakimi težami, — meseca februarija pa za 20 odstotkov in marcija meseca posekane celo za 38 odstotkov slabše, nego tiste smreke, ki so jih decembra meseca posekali. Smreko, ki je bila meseca februarija posekana in bila položena v vlažno zemljo, našli so že čez osem let gnilo, druga pa, ki so jo v enako zemljo decembra meseca položili, bila je po 16 letih še trdna in močna. Kolesno platišče iz bukovega lesa, ki je bilo meseca februarija posekano bilo ni uže čez 2 leti za nič, platišče iz bukev, meseca decembra posekanih, trpelo pa je celih 6 let. Meseca decembra posekan les ne pripušča mokrote skozi sebe, v drugih mesecih sekan les pa toliko bolj spušča mokroto, kolikor pozneje je posekan. — Ob muzgi sekan les je veliko manj trpežen mimo onega, ki je bil po zimi sekan. Ob zimskem pokoji se po rastlinah, posebno po drevju, usedejo tiste snovi, ki si jih rastlina za živež prihrani, v sredici drevesnega debla; te snovi se pa ob muževnosti zopet stanjšajo in služijo kot prvi živež na novo oživelu rastlini. Te rezervne snovi so največ štirskaste, ter se nabirajo po posameznih celicah rastline v podobi majhnih zrn. — Po izkušnjah Francoza Prilleux-a se da s pomočjo joda zvedeti, katera drevesa so bila po zimi sekana in katera ne. Če se namreč les po čez prežaganega debla pomaže z jodom, v vodi raztopljenim, prikažejo se stremeni stržena (Markstrahlen) in pa še po drugih mestih lesa modročrnkaste črtice na dnu po jodu rumenkasto barvanih celicah lesa. Pri lesu pa, ki je bil o polnem soku sekan, prikaže pa cela plošča po jodu rumeno poobarvana; strženovi stremeni se pa od družega lesa ločijo po tem, da so svetleje rumeni.

Razne reči.

— **Železo pritrdiš v kamen** najceneje in najtrdneje s kitom od smole in opeke. V ta namen raztopi nad ognjem čiste smole in ji primešaj toliko presejane opečne moke, da je smola še vedno tekoča. Kadar vliješ tega kita med kamen in železo, deni potem vmes še zgretim koščekov opeke. Ta kit se izvrstno spoji s kamenom in železom, v vodi se ne raztopi, ne škoduje železu ni drugi kovini, po ceni je in vsekakor boljši nego žveplo, katero navadno za to reč rabi.

— **Okus po lesu odpraviš novim sodom**, ako jih napolniš z apneno vodo, kateri dodaneš na vsak hektoliter 36 do 40 gr. solitra (potašla). Čez 6 do 8 dni izprazni sod, izmivaj ga toliko časa, dokler ne teče iz njega popolnoma čista voda, in delo je zvršeno. Tak sod ne daje v njem spravljenemu vinu nobenega okusa.

— **Deset zapovedi poljedalcem**. 1. Sejte in sadite le to, kar se najbolj prilaga podnebnju in legi; vašega kraja in njivi, katero obdelujete; potem ste si gotovi dobrega pridelka in največjega dobička, ki vam ga more donášati polje.

2. Seme morate sejati le zdravo, težko, kaljivo in dobro očiščeno, tudi je morate večkrat premenjati; potem bo setev bogato pljenala in obvarovana bode mnogovrstnih bolezní in uim.

3. Ne sejte in ne sadite zmerom iste reči na isti njivi, temveč meňjavajte žito, okopavino, klajo in druge rastline; potem le použivá zemlja enakomerno gnoj, in njivi se enostransko ne izpíje rodovitnost.

4. Na nepodelan (frišen) gnoj ne sejte in ne sadite ničesar, potem ne boste plevela imeli na njivi, in gnoj se bode lahko razkrojil pod zemljo ter setvi dajal dobro pripravljeneža živeža.

5. Ne skoparite s preoravanjem in okopavanjem, da stanje njiva rahla in da morejo zemljo prešiniti zrak, dež, gorkota in mraz; tako obdelana zemlja pospešuje rast sejanih rastlin.

6. Ne zamujajte ob pravem času setve, da ne bode škoda trpeli s pičlimi pridelki.

7. Seme spravite, kakor treba, bolj ali manj globoko pod zemljo, kadar pa je rastlina začela kaliti, oskrbuje jo marljivo; to ji pospešuje rast in zagotavlja njivi dober pridelek.

8. Ne zamujajte ob pravem času žeti, da ne boste škoda trpeli po manjšem ali slabšem pridelku.

9. To, kar ste pridelali, skrbno pospravite in shranite, da se vam pridelek ne pokvari, predno ga začnete rabiti.

10. Ne zabite, da njiva po vsakem pridelku izgubi redilnih snovi, in da jej morate povrniti z gnojenjem, kar ste jej vzeli; le potem ostane leto za letom rodovitna, in vi in vaši otroci boste veseli njenih pridelkov.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 14: Mojemu konju so se napravili po zadnjih nogah mehurji. Seli dade odpraviti in kako? Da boleznj v prihodnje zabranim, blagovolite povedati tudi vzroke tej boleznj. (J. L. v Žireh.)

Odgovor: Mehurji se naredo konju, ako ga prehudo in predolgo rabimo, pa tudi vsled udara ali pritiska na kite. Malo je starih in delavnih konj, ki bi ne imeli mehurjev. Ta bolezn nastane tudi, če se konj izpodtakne, ako napačno stopi, ako v teku kar hijoma obstoji, ako se prehitro in na premajhnem prostoru obrača itd. Mehurjem so podvrženi posebno težki konji, taki, ki so bili vzrejeni v vlažnih nižavah, ter tudi taki, ki delajo malo, pa dobivajo mnogo mehke krme, kakor n. pr. trave, krompirja i. t. d. Novo nastale mehurje odpravite, če denete nanje obkladkov mrzle vode, še bolje pa jesiha. Čez obkladek privežite prav tesno povoj. Zastarele mehurje je teže odpraviti. Posebno dobra je proti novim in zastarelim mehurjem neka tekočina z imenom „limfna esenca“, katere doboste z navodilom vred pri živinozdravniku naše družbe Edvardu Schlegelu v Ljubljani po 1 gld. 50 kr. steklenico.

Vprašanje 15: Ameriška trta „izabela“ pri nas prav dobro rodi. Res daje bolj lahko vino, a je vendar dobro za poletje. — Ker bi rad poskusil z drugimi ameriški trtami, naznanite mi, kje dobim količev od riparije, solonis, herbe-mont, jaquez in od še katerih drugih belih trtnih vrst? (A. K. v Ročinji na Primorskem.)

Odgovor: Najprvo Vam opomnimo, da izabela ne kljubuje trtni uši. Omenjenih trt doboste pri Lewiji v Villanovi pri Fari na Goriškem. Manj nego 50 Vam jih ne da. Nekoliko količev navedenih vrst gotovo doboste v kmetijski šoli v Goricah, bodisi v slovenskem ali nemškem oddelku, ker niti misliti ni, da bi bili ti šoli dan danes brez ameriških trt. Riparija ne daje nič grozdja, ona je le za podlogo ob cepljenji. Belih ameriških trtnih vrst, ki bi se v resnici upirale trtni uši, je malo ali pa nič, ker poskušnje niso še tako daleč došle.

Vprašanje 16: Kje dobim cepičev angleške zimske zlate parmene in cidrovke? Koliko stoji navadno 100 takih cepičev? (A. K. v R.)

Odgovor: Cepičev teh sadnih vrst doboste prav ceno pri Fr. Ogoreleci v Brežicah. Tudi pri Wilhelmu Klenertu v Gradci jih doboste in sicer 100 za 2 gld. Prihodnje leta mogla Vam bode naša družba prav po ceni postreči.

Vprašanje 17: Ali je razen „kazala za določenje telesnine lesa“ kaka druga taka slovenska knjiga, ki je pa manjša, torej ročnejša? Ako je ni slovenske, kako je pa naslov kaki nemški taki knjigi? (Iv. K. v Lj.)

Odgovor: Razen omenjenega „kazala“ ni nobene druge take knjige v slovenskem jeziku. Urednik našega lista ima ravnokar v delu tako slovensko knjigo, ki bode tako velika, da jo bo mogoče v žepu hraniti. Nemška žepna taka knjiga je na pr. „K. Petraschek, Ingenieur, Forstliches Vademecum, Wien 1883“.

Vprašanje 18: V čem prekosi ruski, rigajski lan našega domačega, in kako je ruskega pridelovati? (A. Z. na Potoku pri Tr.)

Odgovor: Ruski lan se prideluje ravno tako kakor naš domači. Ruski pa prekosi domačega v tem, da daje večji in boljši pridelek. Ta teden nam je povedal neki gospodar, da je vsejal lansko leto, ki ni bilo ugodno, 1 mernik ruskega lanenega semena, pa je pridelal 72 starih funtov čistega in zelo lepega prediva.

Vprašanje 19: Imam triletnega konja, ki je toliko uporen, da se kar ne da iz lepa podkovati. Kako naj ravnam z njim? (R. S. v Tr.)

Odgovor: Če je konj popačen, uporen, hudoben, ni misliti, da se bode poboljšal s pretepanjem! Še hujši bo.

S takim konjem ravnajte brez sile po vodilih, ki jih je zvedeni in izkušeni c. kr. ogerski nadkonjik Balasa razložil uže leta 1828. v posebni knjižici. To ravnanje je brez vse sile, z lepo in z ostro besedo, pa po mnogih izkušnjah tako potrjeno, da ga moramo vsem kovačem priporočati. Skrivnost Balasovega ravnanja je ta: 1. Konj se obrzda z brzdo in oglavnikom (Kappzaum); 2. človek se ustopi konju pred glavo, gleda ga ostro v oči in ga z igranjem po brzdi in oglavniku moti, in 3. treba s pota spraviti vse drugo, kar bi utegnilo njegovo pozornost obračati kam drugam. V tem začni nogo za nogo vzdigovati, na tla postavljati in potem poskusi s kladivom trkati po kopitu. Ko se to godi, mora tist, ki stoji konju pred glavo, nepremakneno gledati mu v oči in na ušesa, in ako le kaj malega zapazi, da se hoče upreti, pa naj brž, predno je še brenil ali udaril, nad njim zavpije hoj! pogledaj ga hudo in ostro strese za oglavnik, da zatara že nepokojnost, predno je konj storil še kaj napačnega. Kaznovati treba že namen. To je največa skrivnost Balasove umnosti. — Če pa konj stoji mirno in potrpežljivo, naj ga pa prijazno z njegovim imenom „belček“, „lišček“, „vraneček“, ali kakor si koli bode, pogovarja, gladi, boža nad očmi, po čelu in sencih. Če je treba, brani ga kdo muham. Glejte! to je vsa skrivnost, po kateri se dajo tudi najhujši konji večidel ukrotiti. Ali pri tem ravnanji mora kovač stanoviten in potrpežljiv biti, ne da bi izgubil potrpežljivost, ako konj brž mirno ne stoji. Potrpežljivost in mrzla kri brez vse jeze bosta svoj namen dosegli. Pa tudi na držača je gledati, da prav ravna in se ne prenagli. Res je, da ima včasih kovač več ur, ali tudi dni opraviti s takim konjem, predno ga more podkovati, ali kadar se je enkrat, dvakrat in tiktak tako zgodilo, izgubil bo konj večidel svojo trmo za vedno.

Vprašanje 20: Naši živinorejci splošno trdijo, da je slama kolikor starejša toliko boljša, — a črna mrva: kolikor starejša toliko slabša. Kaj je Vaše mnenje? (F. Ž. župnik v S. na Štajarskem.)

Odgovor: Slama in seno sta najboljša krma v prvem letu. Kolikor starejša postaja slama, toliko bolj se širijo po njej glive od plesnobe ter rje, in če je še tako dobro spravljen. Stara slama diši vedno nekoliko po zaduhlem, in to uže kaže, da se je izpridila. Ako še pomislite, kako jo imajo naši živinorejci slabo shranjeno, pa niti misliti ni, da bi bila čez leto stara tudi zdrava. Vsekakor je slama prvo polletje po mlatvi najboljša, takisto tudi seno, vendar prvi ali drugi mesec

po košnji ni že popolnoma zdravo, ker ima v sebi marsikaj snovi, ki se v tem času šele razkrajajo.

Vprašanje 21: Pri nas so ljudje kaj različnega mnenja, kedaj je les sekati za ostrejša in polišstvo. Svetujte pravi čas. (A. R. na C. nad Vipavo.)

Odgovor: Najbolje je les sekati vsekakor vedno le po zimi. Po zimi posekan les je za vsako rabo trdnjši. Za ostrejša rabijo nekateri tudi spomladi ali jeseni sekan les, ker je tak veliko laži, kadar se posuši, in ker je pod streho tako na suhem. Kadar se pa tak les pod streho premoči, potem pa tudi v enem letu strohni. Na Gorenjskem na pr. sekajo les za ostrejša med šmarnimi prazniki. Koder visok sneg zapade in koder les zmrzne, da sekira odletava, tam je mogoče sekati le po najhujši zimi ali pa pred njo.

Vprašanje 22. Imam kravo, ki šči kri. Ko je bila breja, menil sem, da se čisti, sedaj ko se je pa otelila, pa je vender še vedno bolna. Kaj je vzrok tej bolezni, in kako zdraviti od nje? (M. F. v Z.)

Odgovor: Ako krava kri šči, skoraj je gotovo vzrok krma. Živina zbolí namreč tako, ako dobi v krmi smrekovega brstja, jelševega in hrastovega listja in ako uživa travo z močvirnih senožeti. Tudi zaduhlo seno, slab oves, močvirna paša, udarci na ledvico in kamenje v ledvici nakopljejo to bolezen. Poskusite pa izpremenite krmo, in sicer dajajte kravi lahke in tečne krme. Ako pa to ne bo pomagalo, potem Vam pa prav živo svetujemo, obrnite se do kakega živinozdravnika.

Vprašanje 23. Marsikatero mojih jagujet se začne kar hipoma tresti in zvijati, kakor bi je krč lomil, potem pa pogine v malo trenutkih. Tej bolezni pravimo „trepotec“. Razteleseno jaguje ima nenavadno velik ali nenavadno majhen žolč. Blagovolite naznaniti vzrok tej bolezni in kako jo zdraviti? (M. F. v Zag.)

Odgovor: Podobna znamenja se kažejo ob večih boleznih pri jagujetih, kakor na pr. pri trakuļji, črvu v želodeci, omotici, driski, glavotresici i. t. d., zato nam morate bolezen bolj natanko popisati. Velikost žolča menda ne vpliva nič.

Gospodarske novice.

*** O smrti cesarjeviča Rudolfa in o veliki britki izgubi, katera je vsled tega zadela Avstrijo in zlasti njen kmetski stan, poročamo na prvi strani lista. Naj omenimo tu, da sta v nedeljo 3. t. m. šla gg. cesarski svetnik in glavni odbornik naše kmetijske družbe Ivan Murnik ter družbeni tajnik Gustav Pirc k gospodu deželnemu predsedniku in ga prosila v imenu c. kr. kmetijske družbe kranjske, da prijavi na najvišem mestu sožalje družbeno ob tej veliki nesreči, katera je zadela našega milega vladarja, njegovo obitel in vso Avstrijo.**

*** Pogozdovanje Krasa.** Poroča se nam, da je c. kr. kmetijsko ministerstvo naročilo c. kr. deželnemu gozdnemu nadzorniku Gollu, naj vsled nezdod, ki se so pripetile ob veliki burji po železničnih progah proti Trstu in Reki, določi soglasno s sekcijскими inženirji v Postojini in Sent-Petru in z vladnim gozdnim tehnikom v Postojini vsa tista mesta ob teh železničnih progah, s katerimi naj pravilno po gozdarski postopajo, da se te nezdode vsaj nekoliko preprečijo. Gospod Goll je načrt tega dela uže zvršil. Z načrta je posneti, da je 35 takih mest, ki vsega skupaj merijo 730 orali. Ako bi bila ta mesta zaraščena, branila bi zadosti premočni burji in zametom. Za pogozdovanje je potrebno 7.321.387 dvoletnih borovcev, in sicer s tistimi vred, ki bodo potrebni pozneje za podsajanje. Stroški za pogozdovanje bodo znašali 28.950 gld. — O tem načrtu posvetovala se je 3. decembra p. l. kranjska

pogozdovalna komisija in ukrenila to delo zvršiti, in sicer v letih 1889., 1890. in 1891. Tako se lahko pogozdi vsako leto 234 orali. Ako se bodo pogozdovale pravilno, ako bodo dotični posestniki brez ovir prepustili svoja posestva in ako bosta dala vis. c. kr. kmetijsko ministerstvo in deželni zbor v ta namen potrebnega denarja, potem bodo kmalu videti dobre nasledke tega pogozdovanja. Iz lesa in kamenja narejene stene proti burji in zametom bodo potem nepotrebne. — Tu naj tudi omenimo, da je gospod deželni gozdni nadzornik v zvezi s postojinskimi gozdnimi tehnikami dosedaj 900 orali Krasa pogozdil in sicer največ v občini postojinski, vipavski, gorenjeležeški, šentpeterski, trnovski in senožeški. Pogozdovani so le s črnim borovcem. Pogozdovanja ob železnični progi pri kolodvoru v Šent Petru, potem pri Kalu in pri Tamljah kažejo uže sedaj svoj branilni značaj.

*** Zanimiv zakup.** Kakor čitamo v „Obzoru“, obrodila je bukvica v gozdih graščine Daruvske posebno obilo, zato je oskrbnništvo zahtevalo 4000 gld. za „žir“, to je za pravico, da se smejo prasiči pasti po tistih gozdih. Zakupnik se je oglasil, a zakupnina zdela se mu je previsoka, in niso se mogli pogoditi. Naposled napravil je dotični trgovec naslednjo ponudbo: Prasiči, katerih ima okolu 700, naj se poprej zvagajo, predno jih nažene v gozde; isto tako naj se zvagajo po končanem „žiru“, zakupnik da plača potem za vsak kilogram priredka 15 kr. Oskrbništvo je ponudbo vzprejelo. Po končanem „žiru“ morali so vsi prasiči zopet na tehtnico. Uspeh ni bil zakupniku dovoljen, ker se je glede računa močno varal, kajti plačati je moral nad 10.000 gld. Sl. Nar.

*** Redne občne zbere za l. 1889.** bodo c. kr. kmetijske družbe imele v Trstu 17. t. m., v Gradci 27. t. m. in v Gorici 7. mareaia.

*** Adolf Beneschofsky,** bivši asistent kemijskega laboratorija na Dunaji, imenovan je za asistenta na c. kr. poskušališči za svilarstvo in vinarstvo v Gorici, in sicer na mesto g. Uršiča, ki sedaj posluje ob trtni uši pri c. kr. namestništvu v Trstu.

*** Kraljeva zemeljska vlada v Zagrebu** je opazila, da mnogi politični in občinski uradniki ter ljudski učitelji niso udje deželnih kmetijskih društev, da si je ena njih najglavnejših dolžnosti, da podpirajo gospodarski napredek deželni. Vlada torej javlja z dopisom z dne 22. januarija t. l., št. 28.259, da si ne more misliti, kako deluje v prosep gospodarstva uradnik in učitelj, ki ni ud kakega gospodarskega društva. Vsled tega pozivlje vse kr. županske oblasti, naj priporočajo svojim podložnim konceptnim uradnikom ter učiteljem svojega področja, naj pristopijo k gospodarskemu društvu.

St. 2769.

Razglas.

C. kr. deželna vlada v Ljubljani je z ukazom z dne 5. februvarija t. l., št. 1562, tukajšnjemu glavarstvu vsem naznanila, da je visoko c. kr. ministerstvo za poljedelstvo določilo ceno reznikom iz kostanjeviške ameriške trtnice po 6 goldinarjev za 1000 in za 1000 ukoreninjenih trt po 10 goldinarjev. Rezniki se smejo samo razpošiljati v tiste občine, po katerih se je trtna uš uže ugnezdila, ukoreninjene trte pa z ozirom na ukaz vis. ministerstva za poljedelstvo z dne 29. julija 1882. (d. z. št. 109.) samo s posebnim dovoljenjem ministerstva.

To se daje s tem na znanje, da se bodo oddajali iz omenjene trtnice rezniki od 1. mareaia t. l. vsak torek od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne in tudi druge dneve, ako se kdo prej oglasi pri gospodu Kalinu v Kostanjevici.

C. kr. okrajno glavarstvo v Krškem,
dne 10. februvarija 1889.

Weiglein s. r.

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje, vodenica in kronična driska zdravi se najvspešneje s **Piccoli-jevo „Esenco za želodec“**, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam. Pošilja jo izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju. Izdelovatelj pošilja



Varstvena znamka.

v **Rudolfovem** in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroškem, Štajarskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica.

esenco za želodec
v zaboječkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., poštno stroške trpé p. t. naročniki. (11—3)

Posamezne steklenice dobijo se pa razven pri izdelovalcu lekarju **PICCOLI**-ju „pri Angelu“ v Ljubljani po 10 kr., tudi se pri lekarju **Rizziofi**-ju

in v **Rudolfovem** in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroškem, Štajarskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica.

Semenarska postaja

C. Rambousek-a v Zborowu, pošta Forbes na Češkem

ponuja za pomladansko setev semena sledečih jarih žit in krompirja:

Jara žita: Požlahtnena menjalna pšenica.

Zborovska menjalna in velikanska rž
Oregonski, švedski Hudikswall in Bestehorn ječmen
Zborovski, švedski, Milton, Luher velikanski ligowski,
Welcome in Triumph oves itd.

Krompir: Zgodnji: Zborowski, Oneida, cesarski, Extra, Early Vermont, Early Mayflower, Darling in The May Queen itd.

Pozni: Biser, Anderssen Hertha, Aurora, Magnum bonum, Rambousek, Unikum, Matador itd.

☛ **Cenike dobiti je na zahtevanje zastonj.** ☛

Ravno tukaj dobiti je jajca od **Endemskih velikanskih gosij**, jajce po 80 kr. od **Pekinskih in Avlesburvskih rac**, jajce po 20 kr. (3—2)

Dober hrušovi mošt,

ki je bil na deželni sadni razstavi odlikovan z bronasto državno medaljo, je naprodaj (19—2)

Kje? pove uredništvo tega lista.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice v Gradcu.

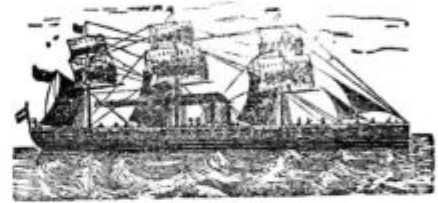
(Ta drevesnica priznana je kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izorno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja**, visokodebelnatga in pritličnega ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahtnitve; **divjakov in podlag za pritlikovce**; **jagodnega sadja**; **lepotilnega drevja in grmovja, drevja** (6—3) **za drevorede itd.**

Razpošiljatev pravilno imenovanih **cepičev** vsih vrst sadja.

☛ **Cenike je dobiti zastonj in franko.** ☛



Važno za popotnike v Ameriko.

Kdor želi po ceni, dobro, hitro in varno potovati v severno ali južno Ameriko i. t. d., naj se zaupljivo obrne na od slavne c. kr. deželne vlade v Ljubljani potrjenega glavnega zastopnika za potovalce

J. Paulin-a v Ljubljani,

Marijin t. g št. 2.

(7—3)

Tu se dobijo **vožne karte s polno garancijo** od Ljubljane naravnost do vsakršne postaje v severni in južni Ameriki, Avstraliji, Afriki i. t. d. po zopet mnogo znižanih cenah, ravno tako se tudi vsakršnemu posvetovanju radovoljno služi.

Vožnja preko Ljubljane in Beljaka priporoča se toplotno le v prid potovalcem, ker je **veliko krajša in ceneja** kot ona preko Dunaja.

Vožnja traja od Ljubljane do Amerike le okoli 13 dni in cena s hrano na parobrodu od 60 gld. naprej.

☛ Deteljno seme. ☛

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme, ukrenila je posredovati gospodarjem nakup zanesljivega deteljnega semena.

Kdor hoče tedaj imeti tako seme, naroči naj se pri podpisani družbi, ter naj priloži vsaj polovico zneska. Družba naročila bode le toliko semena, kolikor bo naročenega.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji, katera tako strogo postopa, da ne da spričevala, ako najde v semenu le eno predenično zrno.

1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji za ude družbe 93 kr., za neude 98 kr.

1 klgr. debelozrnate štajerske, rudeče detelje, stoji za ude družbe 63 kr., za neude 68 kr.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati „poštenega“ semena „brez predenice“. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku.

Naročila je prijaviti

(18—2)

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Yorkshir prasiče

8 tednov stare po 10 gld. enega, starejše po 6 gld.
za vsak mesec starosti, potem

vrbe (beke) *salix acutifolia*,
„ *viminalis*,
„ *purpurea*,
„ „ *viminalis*,
„ *uralensis*,

po 1 gld. 30 kr. tisuč komadov (manj kot tisuča
se ne oddaja),

prodaja

Josip Lenarčič na Vrhniki. (16—2)

Nik. Hoffmann,

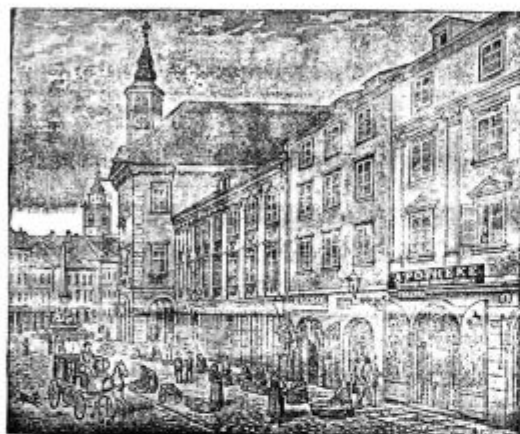
tovarn. r kirurških instrumentov, ume-
talni. ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrst-
nega v njegovo stroko spadajočega blaga.
Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in
se za vsako prodano reč jamči, da je dobra
in iz najljubšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za
vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh no-
žarsko in fino kovaško orodje za kmeto-
valce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši
kakovosti narede. (14—2)



Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana **najboljša** in **sveža** zdravila. Ni ga
dneva, da bi ne prejeli pisemenih zahval o naših **izborni-
skusenih** domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczyjevih firm so
Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Građci (na Stajar-
skem) ena pa v **Ljubljani**. P. n. občinstvo se prosi, ako mu
je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto
dobi, da naslov tako-le napravi:

☞ Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani. ☞

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin in
revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu
ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd.,
malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganje,
kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo
„cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven
stoječim znamenjem. 1 steklenica 50 kr., tucat
4 gld. 50 kr. (13—1)

☞ Če ni na steklenici zraven stoječega
znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.



Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se
vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji cleveskega telesa,
glavobólu, otrpnjenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih
boleznih, v škatljicah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljicami
1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

☞ Vsa ta naštetá zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczyja v Ljubljani
☞ zraven rotovža in se vsak dan s pošto razpošilja. ☞



MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKÓCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

Marijaceleske kaplice za želoдец,

kterim se ima na tisuče ljudi zahvaliti
za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh
boleznih v želodcu in so neprekosljivo
sredstvo zoper: manjkanje slasti pri
jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko,
zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v
želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste,
bolezni na vranici, na jetrih in zoper
zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr.,
1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

☞ Svarilo! ☞

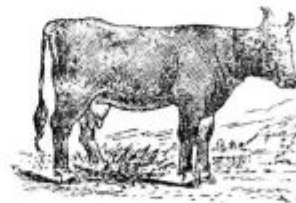
Opozarjamo, da se tiste istinite Ma-
rijaceleske kaplice dobivajo samo v
lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na
velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Planinski zeliščni sirup kranjski

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost,
vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine: 1 stekl. 56 kr.,
1 tucat 5 fl. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.



Ta prav dobra štupa pomaga
najbolje pri boleznih krav,
konj in prašičev. Konje varuje
ta štupa trganja po črevih,
bezgavk, vseh nalezljivih kuž-
nih boleznih, kašlja, pljučnih in
vratnih oleznih ter odpravlja
vse gliste, tudi vzdržuje konje
debele, okrogle in iskrene.
Krave dobé mnogo dobrega
mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr.,
5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje,
pomaga pri pretégo žil, ote-
kanji kolen, kopitnih boleznih,
otrpnjenji v boku, v križi itd.,
otekanjih nog, mehurnih na
nogah, izvinnjenji, tiščanji od
sedla in oprave, pri sušici itd.
s kratka pri vseh unanjih bo-
leznih in hibah. Steklenica z
rabilnim navodom vred stane
le 1 gld., 5 stekl. z rabilnim
navodom vred samo 4 gld.



Dupavski semenski oves

je staroznana, mnogokrat premovana, od c. kr. deželnega kulturnega sveta priporočena, izvrstna, zgodnja sorta.

Izvirno seme, ki tehta 55 kgr. hektoliter prodaja le gräflich Zedwitsch'es Rentamt in Duppau, Böhmen.

En hektoliter stoji brez vreče 4 glđ. 50 kr. (15—2)

Važno za sadjarje

Ker opustim svojo drevesnico, v kateri imam preko 10.000 najboljših vrst jabolčnih in hruškevih dreves, ki so privajena gorenjskemu mrazu, prodam ta drevesca ter dober stojim za pravo ime. Dokler jih je kaj, prodajam jih po te-li ceni:

Drevesa	I. vrste s krono	po 40 kr.
"	II. " brez " "	30 "
"	III. " " " "	20 "
"	IV. " enolet. pevcarji "	10 "

(2—1)

Oton Wölfling,

v Bledu na Gorenjskem.

Najboljši, najcenejši naj-  sigurnejši in najstarejši

GNOJIVO

za sladorno peso, hmelj, trto, krompir, lan, zelenjad, kakor za vse druge rastline

kakor tudi za vsako zemljo je

zgoščeni goveji gnoj

(Engrais de boeuf)

Ta gnoj je pripoznan od kmetijskih veščakov, ima zajamčeno vsebino od organskega dušika, fosforove kisline in kalija ter ima v sebi preko 60% organske snovi.

Ta gnoj je iz l. c. kr. izključno prideligovane in patentovane avstro-ogerske tovarne za zgoščeni goveji gnoj v Temešvaru (Bratje Saxl.) (24—1)

GLAVNA PISARNA: Dunaj, III.; Rennweg Nr. 20/qu.

Uzorec in poučne knjižice se zastoj pošlejo.

Poziv vsem posestnikom

kateri imajo kobile lahkega plemena na Gorenjskem in kateri žele kobile svoje k mojemu žebcu k plemenu prignati, ki je pripraven in sposoben za lahke kobile. Imam namreč letos licencovanega 4 leta starega, popolnoma pravega lipicanskega (arabskega) in edinega lahkega žepca na Gorenjskem. Žebca spuščam za takso od 2 glđ. 5 kr. v Tacenji pod Šmarno goro. Tu imam tudi čeden in snažen konjski hlev, v katerim od dalje pridšedše kobile lahko čez noč vstanejo. Kobile se morejo pred in po plemenenji z dobro in zdravo krmo pod nadzorstvom krmiti.

V Tacenji (pošta Šentvid) 19. januarija 1889.

(17—2)

Ivan Malinšek.

„AZIENDA“

avstro-francoska družba za zavarovanje življenja in rent.

avstro-francoska družba za zavarovanje proti elementarnim škodam in nezgodam.

Ravnateljstvo:

na DUNAJI, I., Wipplingerstrasse šte. 43.

Imovina družbe:

9 milijonov glđ. avstr. velj.

2 milijona glđ. avstr. velj

Družba zavaruje

človeško življenje v vseh navadnih kombinacijah;

Zavarovanje za slučaj smrti zavarovani znesek se izplača takoj po smrti zavarovanca njegovim ostalim, oziroma drugim obmošljencem;

Zavarovanje za doživetje preskrbovanje v starosti in otročje dote, zavarovani znesek se izplača zavarovancu samemu, ko doseže neko določeno starost;

Zavarovanje dosmrtnega dohodka udovskih pokojnin in dohodkov za odgojo po najnižjih premijah in z jako kulantnimi pogoji, zlasti onim, da se policam ne more ugovarjati.

a) proti škodam, ktere napravijo požar ali strela, parne ali plinovo eksplozije, ali se narede z gašenjem, podiranjem in izpraznjenjem pri stanovanjih in gospodarskih poslopih, tovarnah, strojih, mobiljah in vsakovrstnih opravah zaloga blaga, živini, gospodarskem orodji in zaloga;

b) proti škodam, ktere napravi ogenj ali strela ob zetvi in košnji na poljskih ali travniških pridelkih v gumnih in stogih;

c) proti škodam, ki je napravi toča na poljskih pridelkih;

d) proti nevarnostim prevažanja blaga po vodi in po suhem;

Zavarovanje proti telesnim nezgodam se se ni pričelo, a se bode pravčasno naznanilo p. n. občinstvu, kakor se prične.

Zastopstva družbe.

V Budimpešti, Wienergasse 3 in Schiffgasse 2; v Gradci, Albrechtsgasse 3; v Inostu, Bahnstrasse, Hôtel „Goldenes Schiff“; v Lvovu, Marijin trg 9, nova; v Pragi, Vaclava trg 54; v Trstu, Via St. Nicolo 4, na Dunaji, I., Hohenstaufengasse 10.

V vseh mestih in večjih krajih avstro-ogerske monarhije nahajajo se glavne in krajne agenture, ki rade dajo pojasnila in dajo ponudbene pôle ter prospekte zastoj in vsprejemajo zavarovanja.

Glavni zastop v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 3, pri JOSIPU PROSENC-u

(5—2)

Proti boleznim v vratu,

hripavosti, kašlju, zlasti pri otrocih;
 = proti boleznim v želodci in mehurji =
 kakor tudi fina namizna kislina voda
 je posebno priporočan (12-3)
koroški rimski vreclec.

Na prodaj pri M. E. Supanu v Ljubljani in pri F. Dolenzu v Kranji.

C. kr. konces.  parobrod. društvo

„CUNARD LINE“

sprejema **blago** in **popotnike** za
 severno in južno Ameriko. (9-3)

Razjasnila daje
„Cunard Line“ v Trstu,
 v ulici Valdirivo št. 28.

!! Kdor si hoče !! (22-1)

!!! brez težave zaslužiti mnogo denarja !!!

pošlje naj svojo adresu upravnistvu tega lista v
 zapečatenemu pismu z napisom „Zasluzek“.

Ržene otrobe,

(21-1)

katere imajo kakor znano večo redilno vrednost nego
 pšenične in ki posebno prijajo goveji živini, prodaja po
 znižani ceni t. j. po 4 gld. 50 kr. za 100 kgr.

trgovec J. Knez v Ljubljani

in sicer proti gotovi plači ali pa proti povzetji. Kdor
 svoje vreče ne doloži, zaračuna se mu vreča s 20 kr.

Semenski krompir

od najboljših sort, katere je

c. kr. kmetijska družba kranjska
 kot najboljšo spoznala na svojem posestvu, in sicer:
 Rubin, zgodnji Rožnik, Zborovski, Oneida, Dar-
 ling, Bela Kraljica, Magnum bonum, Šolmaster,

(25-1) **Rambousek in Unikum,**

prodaja imenovana družba

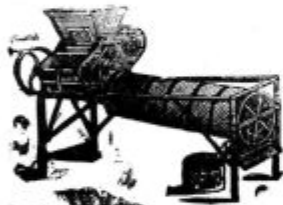
po 2 gld. 50 kr. 100 kgr. za družbene ude in

„ 3 „ — „ 100 „ „ neude.

Naročila je pošiljati na

oskrbnistvo poskusnega dvora

c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani,
 na Spodnjih Poljanah (živinozdravnica).

**Založba tovarne**

pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na starem trgu št. 1. nasproti železnemu mostu (v lastni hiši.)

Tu se dobivajo najbolj različni kmetijski in drugi stroji in orodja n. pr. **mlatilni stroji** na vlačilo (Göpel) in na roko
slamorezni, šivalni, potem stroji, s katerimi se **žito čisti** in **odbira**, dalje **malni**, ki **snajijo, žito trejo** (šrotajo) in **sadje meč-**
kajo, potem **otrgači** za **koruzo robkati** in **grozdje obirati**, za vino in sadje, **smrki** (pumpe), dalje tudi **smrki** za **gnojnico**; stroji
 s katerimi se **repa** in **korenje drobi**, **preproste** in **dvojne pluge**, **blagajnice**, varne pred tatom in ognjem, **stroje za žehtanje** in
ožemanje po Strakosch in Bonerjevemu načinu i. t. d.

Kmetovalci, ki ne morejo precej plačati nakupno vsoto za prekornostne stroje i. t. d., morejo plačati tudi pozneje, na
 pr. o Vseh svetih, o Božiči i. t. d. (20-1)

Jaz se tedaj priporočam za prav obilno nakupovanje, **svarim** pa ob enem gg. gospodarje, da se **varujejo kupiti**
 stroje od potovalecev (agentov), kateri so s svojim nepoštenim postopanjem uže marsikaterega gospodarja spravili v zadrego. —

Praviloma naj nikdo ne kupi reči, katere ni poprej videl, in če
 to ni mogoče, vsaj ne od ljudi ali od tvrdk, katere nihče ne
 pozna. Z neprevidnem postopanjem je bil uže osleparjen mar-
 sikater dober in pošten kmetovalec.

Moje popotnik **Ivan Grebenc** ima mojo legalizo-
 vano, splošno pooblastilo, nanj se morejo kmetovalci popolnomo
 zanesti in mu dajati naročila za mene. Drugači pa prosim se
 pismeno in s zaupanjem na me obrniti.

S spoštovanjem

Franc Detter.

